

Mishnah Hullin, chapter 12

משנה חולין פרק יב

(1) The law of casting [the mother bird] from the nest [as it is written: "If you come across a bird's nest on the way, ... if the mother is brooding over the fledglings or over the eggs, you must not take the mother from upon the young. Rather, you must surely cast off the mother, and only then may you take the young for yourself," (Deuteronomy 22:6-7) this mitzvah] is

in force both within the Holy Land and outside it, both during the existence of the Temple and after it, in respect to non-consecrated birds, but not consecrated birds [if one consecrated a bird to the Temple who then escaped and he later recognized the bird brooding over a nest, he takes her and brings her to the Temple]. The law of covering up the blood has a wider application than the law of casting from the nest; for the law of covering up the blood applies to wild animals as well as birds, whether they are at one's hand [i.e., they are in his house, such as domesticated animals or birds] or not, whereas the law of casting from the nest applies only to birds and only to those which are not at one's disposal [since the verse states: "If you come across"]. Which are considered not at one's disposal? [Even] geese and fowl that [are domesticated, but escaped and] made their nests in the open field; but if they made their nests within a house or in the case of Herodian doves [named after Herod who raised them in his palace], one is not bound to cast [the mother].

(2) An impure species of bird is not subject to [the mitzvah of] casting. If an

רבנו עובדיה מברטנורא

א שלוח הקן. אבל לא במוקדשין. משכחת מוקדשין דאילו היו חולין היו חייבים בשלוח הקן, כגון שהיה לו עוף והקדישו כשהוא ברשותו לבדק הבית וברח ומצאו אחר כך רובץ על הקן והכירו. אי נמי, כגון שהקדישו גזולות של שובכו למזבח לעולת נדה, ואחר כך בשגדלו אותן גזולות ברחו ויצאו וקננו במקום אחר, דמעיקרא כי אקדישנהו דידיהו וזל הקדש עלייהו, והשתא דמצאן לאו מזומן הוא, ואי הוא חולין הוא מיחייב: **ואינו נוהג אלא בשאינו מזומן.** דכתיב כי יקרא, פרט למזומן: **שקננו בפרדס.** שמרדו ויצאו מן הבית, ואינן חוזרות לבית ונעשו מדבריות. ופרדס לאו מזומן הוא מפני שיכולים לברוח: **הרדסאות.** שדרךן ליגדל עם בני אדם. ועל שם הורדוס המלך שהיה מתעסק בגידולן נקראו הרדסאות על שמו: **ב עוף טמא פטור מלשח.** דכתיב קן צפור,

impure species of bird was sitting on the eggs of a kosher bird, or a kosher bird on the eggs of an impure bird, one is not bound to let it go. As for a cock [who was sitting on a nest], Rabbi Eliezer says: One is bound to cast it [from the nest], but the Sages say: He is not bound [as it is only the mother bird which is subject to the *mitzvah*]. (3) If the mother was hovering [over the nest] and her wings touch the nest, one is bound to cast her off; if her wings do not touch the nest, one is not bound to cast her off. If there was only one young bird or one egg [in the nest], one is still bound to cast the mother, for it is written: "A bird's nest," that is, any nest whatsoever. If there were [in the nest] young birds able to fly or rotten eggs [which will not produce fledglings], one is not bound to cast [the mother] off, for it is written: "If the mother is brooding over the fledglings or over the eggs," just as "fledglings" are living beings so, too, the eggs must be [such that would produce] living beings; thus, rotten eggs are excluded. And just as "eggs" need the care of the mother so, too, "fledglings" must be such that need the care of the mother; thus, those that are able to fly are excluded. If one cast [the mother] and she returned, cast her [again] and she returned [again] even four of five times, he is still bound [to cast her off again], for it is written: **שלה תשלח**, [the Hebrew word for cast is written twice] (ibid. verse 7). If one says: I will take the mother and cast away the fledglings, he is still bound [to cast the mother], for it is written:

רבנו עובדיה מברטנורא

עוף משמע בין טהור בין טמא. צפור, טהור ולא טמא: **עוף טמא רובץ על ביצי עוף טהור**. אע"ג דמינא דאפרוחים בר שלוח הוא, פטור, דקן צפור בעינן, שתהא האם המקננת טהורה: **ועוף טהור הרובץ על ביצי עוף טמא פטור**. דאמר קרא ואת הבנים תקח לך, לך ולא לכלבך: **קורא**. בערבי קורין לו שונא"ר, ובלע"ז פרדי"ז. ודרכו שהוצר רובץ על הביצים כמו הנקבה, הלכך ר' אליעזר מחייב לשלח הזכר. אבל בשאר עופות מודה ר"א שזכר פטור, דאם אמר רחמנא, ולא אב. ואין הלכה כר"א: **ג בזמן שכנפיה נוגעות בקן חייב לשלח**. דאמר קרא רובצת, ולא מעופפת. ומדכתב רובצת

מלשלה. עוף טמא רובץ על ביצי עוף טהור, וטהור רובץ על ביצי עוף טמא, פטור מלשלה. קורא זכר, רבי אליעזר מחייב, וחכמים פוטרין: **ג היתה מעופפת, בזמן שכנפיה נוגעות בקן, חייב לשלח**. אין כנפיה נוגעות בקן, פטור מלשלה. אין שם אלא אפרוח אחד או ביצה אחת, חייב לשלה, שנאמר (דברים כב), קן, קן מפל מקום. היו שם אפרוחין מפריחין או ביצים מזורות, פטור מלשלה, שנאמר, והאם רבצת על האפרוחים או על הביצים, מה אפרוחין בני קימא, אף ביצים בני קימא, יצאו מזורות. ומה הביצים צריכין לאמן, אף האפרוחין צריכין לאמן, יצאו מפריחין. שלחה וחזרה, שלחה וחזרה, אפלו ארבעה וחמשה פעמים, חייב, שנאמר, שלח תשלח. אמר הריני נוטל את האם ומשלח את הבנים, חייב לשלה,

שנאמר, שלח תשלח את האם. נטל הבנים והחזירן לקן ואחר כך חזרה האם עליהם, פטור משלח: ד הנוטל אם על הבנים, רבי יהודה אומר, לוקה ואינו משלח. וחכמים אומרים, משלח ואינו לוקה. זה הפלל, כל מצות לא תעשה שיש בה קום עשה, אין לוקין עליה: ה לא יטול אדם אם על בנים, אפלו לטהר את המצורע. ומה אם מצוה קלה שהיא כאסר, אמרה תורה (דברים כב), למען

— “Rather, you must surely cast off the mother.” If one took the fledglings and brought them back again to the nest, and afterwards the mother returned to them, he is not bound to let her go [once he took the fledglings the birds are considered as at his disposal, as in Mishnah 1].

(4) If a man took the mother with the fledglings, Rabbi Yehudah says: He

receives [forty] lashes, and he need not cast her. But the Sages say: He casts her off, and does not receive lashes. This is the general rule: [for the transgression of a **לאו הניתק לעשה** —] any negative commandment that is attached to a remedy by the subsequent fulfillment of a positive commandment, one does not receive lashes. [The negative commandment here is: “You must not take the mother from upon the young,” which is attached to the subsequent verse: “Rather, you must surely cast off the mother.” However, if the mother was slaughtered and he can no longer fulfill the positive commandment, the Sages agree that he would receive lashes. However, Rabbi Yehudah maintains that in all instances, he receives lashes since he holds that: “Rather, you must surely cast off the mother” means, before you take the fledglings and thus, the negative commandment is not attached to a positive commandment.]

(5) One man may not take the mother with the fledglings even for [a *mitzvah*, like that of] the sake of purifying a leper. If, in respect to so easy a precept, which deals with that which is but worth an *issar* [an insignificant amount of money as it concerns a bird that was not even his], the Torah says: “In order that it will be

רבנו עובדיה מברטנורא

ולא כתב יושבת, שמע מינה דאם כנפיה נוגעות בקן חייב: שנאמר שלח. לעולם משמע: נטל את (הבנים) וכו'. דכיון דנטל את (הבנים) הוי ליה קן מזומן: ד לוקה ואינו משלח. אע”ג דלאו הניתק לעשה אין לוקין עליו, הכא היינו טעמא, דסבר ר’ יהודה שלח מעיקרא משמע והכי קאמר קרא, לא תקח האם אבל מה יש עליך לעשות בשתמצא הקן שלח תשלח את האם, ואין באן ניתק לעשה אלא עברת עשה ולא תעשה. ואין הלכה כר’ יהודה: אין לוקין עליה. אם קיים עשה שבה. אבל אם לא קיים העשה כגון הלוקח אם מעל הבנים ושחטה או מתה תחת ידו, לוקה: ה מצוה שהיא כאיסר. שאין בה חסרון כיס אלא דבר מועט:

good for you, and that you will extend
your days” (Deuteronomy 22:7), how
much more so [must the reward be] for

יִיטב לְךָ וְהֵאָרְכַת יָמֶיךָ, קָל וְחֹמֶר עַל מִצְוֹת
הַמְּוֹרֹת שְׁבִתוֹרָה:

the observance of more difficult precepts of the Torah!

emishnah.com